

Гончаренко Л. О.,
канд. філол. наук, доцент
Чорноморський державний університет імені Петра Могили,

Кичата А. С.,
студентка,
Чорноморський державний університет імені Петра Могили,
м. Миколаїв, Україна

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ГРУПИ СКЛАДНИХ ІМЕННИКІВ У ТЕКСТАХ ОРИГІНАЛУ ТА ПЕРЕКЛАДАХ НА ОСНОВІ НОВЕЛИ С. ЦВЕЙГА «BRIEF EINER UNBEKANNTEN»

У статті досліджено різні аспекти проблеми перекладу складних іменників із німецької українською та російською мовами. Труднощі перекладу німецьких композитів більшою мірою виникають під час перекладу авторських складних іменників. У сучасній літературі стають популярними композити, до складу яких входять англіцизми. У такому випадку перекладачі, які не володіють англійською мовою, зіштовхуються із серйозними труднощами. При перекладі з німецької українською мовою, відтворення перекладу відбувається у зворотній послідовності, зважаючи на стилеві потреби українського художнього чи публіцистичного тексту. Керуючись класифікацією С. В. Шевчука, О. О. Кабиша та І. В. Клименко, виокремлено основні лексико-семантичні групи, використані в новелі Стефана Цвейга «Brief einer Unbekannten»: конкретні та абстрактні іменники. Також пропонується їхній огляд у кількісній формі: конкретні й абстрактні іменники (всього 93 іменники); іменники – назви істот і неістот (всього 46 іменників).

Ключові слова: складний іменник; словотворення; словоскладання; стилістика; морфологія.

Велика кількість складних слів, зафіксованих у словниках, не представляють труднощів для перекладу. Але проблема в тому, що німецька мова сповнена авторських складних слів, які може утворити кожен освічений носій мови, об'єднуючи по два, по три, а то й більше іменників. Останнє слово в таких випадках є головним, навколо якого будуватиметься переклад всього композита. Дуже часто адекватний переклад такого слова російською мовою є реченням або довгим словосполученням [8, с. 62].

Щодо проблем перекладу складних іменників Олександр Франчук зазначає, що коли подібне слово складається тільки з німецькомовних іменників, розібратися з ним можна, хоча буває місцями складно. Але якщо до його складу входить англіцизм, що нерідко відбувається в наш час, перекладачі, які не володіють англійською мовою, часто відчувають серйозні труднощі. І навіть англійський словник у такому випадку нікудишній помічник, оскільки більшість слів англійської мови мають як мінімум кілька значень. Таку мішанину прихильники німецької мови презирливо називають *Denglisch*. Адекватно перекладати тексти такого типу може лише кваліфікований перекладач, який добре знає не лише німецьку, а й англійську мову [8, с. 1–2].

Проблема перекладу німецьких складних іменників українською мовою, також має інший аспект, що пов'язаний з індивідуальним використанням різними авторами словоскладання як одного із засобів мовленнєвої виразності, досягнення певного стилістичного ефекту. Стилістичний потенціал німецького складного іменника створює:

1) функціонування складання іменників у мовленнєвій сфері, тобто в галузі індивідуального мовленнєвого мистецтва;

2) необмежена, в мовному відношенні, можливість з'єднання в компактній і лапідарній формі складного слова найрізноманітніших понять;

3) логіко-семантичне наповнення складних іменників, що базується на загальному значенні першого компонента і невиразності характеру змістових відношень між компонентами, що дозволяє реалізувати значення, задані або підказані контекстом;

4) утворений автором складний іменник у контексті може набувати характеру лексичної одиниці.

Отже, у мові твору можна виділити текстуально-обумовлені складні іменники, утворені або використані автором у зв'язку із реалізацією певних стилістичних задач або для позначення характерних для цього твору предметів та явищ. Часто поза контекстом

подібні складні іменники не тільки не існують, але й не можуть бути зрозумілими [12, с. 62].

Передача контекстуальних (авторських) складних іменників потребує виявлення і осмислення їх зв'язку з контекстом і тією функцією, котру вони в цьому контексті виконують, оскільки в більшості випадків тільки лексично правильно побудований контекст перекладу дозволяє передати складний іменник, використовуючи при цьому часто незвичайне та неочікуване словосполучення російської мови. У кожному окремому випадку передача контекстуальних складних іменників є індивідуальним мистецьким рішенням. Конкретні рекомендації і мовні узагальнення тут є неможливими. Для того, щоб правильно перекласти складний іменник потрібно ознайомитись із історією виникнення композита, а також проаналізувати перекладацькі рішення інших авторів.

Слід наголосити, що переклад складних іменників потрібно починати з останнього елемента (основного компонента), виділити сполучний елемент, щоб він не заважав відшукувати складові частини слова у словнику, і мати на увазі, що визначальний компонент може бути перекладено: прикметником; іменником у родовому відмінку, що знаходиться після обумовленого слова; іменником із прийменником, що знаходиться після обумовленого слова; цілою групою слів.

Композит, як відомо, складається з головної та визначальної частини. Визначальна частина може складатися з двох та більше слів, які перекладаються різними частинами мови. Проте буває і таке, коли еквівалентом німецького складного слова є одна лексема в українській мові [3, с. 110].

Як зазначає О. Д. Огуй, загалом, елементарні спостереження засвідчують, що німецька мова є, за принципами побудови фрази, дієслівною. Внаслідок цієї неповної відповідності мовних норм перекладачеві доводиться розв'язувати низку проблем під час відтворення типових для української та російської мов іменникових груп. Тому при перекладі німецькою необхідно: уникати групи декількох родових відмінків, що звично роблять за допомогою іменника з іншим керуванням; родовий відмінок замінити інфінітивом з часткою *zu*; конструкції, що вказують на доцільність дії, передавати інфінітивними групами з «*um zu*» чи додатковими реченнями мети (*damit*); родовий відмінок можна замінити додатковим підрядним реченням [13, с. 18].

Як правило, у такий спосіб перекладають речення, що містять дієслова мовлення чи аналогічні до них конструкції. Для цього прийому інколи доводиться застосовувати слова, формально відсутні в оригіналі, але необхідні для відтворення суті висловлювання; ланцюжок родових відмінків можна зменшити опусканням «семантично пустих» іменників; зменшення кількості іменників у реченні досягається за рахунок використання німецького дієслова чи підрядних речень [14, с. 26].

При перекладі з німецької мови на українську, відтворення відбувається у зворотній послідовності, зважаючи на стильові потреби українського художнього чи публіцистичного тексту. Як правило, український художній текст (на противагу «канцеляриту» та публіцистичному) відкидає складні іменникові

конструкції, користуючись дієслівними. Інша проблема – відтворити німецький розмовний стиль з еліптичними конструкціями та незвичними аналітичними відмінковими формами – вимагає відповідного знання української розмовної мови [13, с. 25–28].

Дослідивши проблеми перекладу складних іменників у німецькій мові, слід зазначити, що існує ціла низка правил, які перекладач має враховувати при перекладі для того, щоб зберегти думку автора.

Іменники в німецькій мові класифікують за лексико-граматичними групами, які об'єднуються за спільними семантичними та граматичними ознаками. Існує низка класифікацій. У граматиці Дудена [3, с. 173] іменники поділяються на дві великі групи: конкретні та абстрактні. Конкретні іменники, у свою ж чергу, поділяються на власні, загальні, речовинні та збірні назви [16, с. 143].

М. Д. Степанова та Г. Хельбіг [15, с. 525] дещо змінюють первинну класифікацію. Вони поділяють іменники спочатку на власні та загальні назви. Власні назви поділяються на живі та неживі. Загальні назви, у свою чергу, автори поділяють на конкретні та абстрактні. Конкретні іменники діляться на злічувані індивідуальні назви, збірні назви, назви єдиних у своєму роді предметів, речовинні назви. Злічувані індивідуальні та збірні назви можуть бути живі та неживі.

Ще одну класифікацію можна знайти в роботі Є. І. Шендельс [14, с. 124]. Тут іменники поділяються спочатку на істоти та неістоти. О. І. Москальська виділяє також злічувані та незлічувані іменники [5, с. 150].

Традиційною в українському мовознавстві є класифікація іменників за семантичними ознаками і морфологічною характеристикою. Мовознавці зазначають, що складні іменники поділяються на такі лексико-граматичні розряди: конкретні й абстрактні іменники; іменники – назви істот і неістот; власні й загальні іменники; збірні іменники; матеріально-речовинні іменники.

Іменники з конкретним значенням називають предмети, явища, що пізнаються (сприймаються) безпосередньо органами чуттів. До цієї групи належать іменники, що є назвами: одиничних предметів – назви людей, тварин, рослин, предметів неорганічного світу; простору чи часу; власних назв. Іменники з конкретним значенням мають такі спільні ознаки: вони утворюють співвідносні форми однини/множини; вільно сполучаються з власне кількісними числівниками [1, с. 162–192].

Іменники з абстрактним значенням називають не власне предмети, а абстраговані, узагальнені властивості, дії, ознаки, процеси поза зв'язком з їхніми носіями чи виконавцями. Найчастіше це іменники, які називають поняття, що не мають реального втілення і сприймаються уявою. До абстрактних належать іменники на позначення: якостей і властивостей; психічних і фізичних станів; дій і процесів; понять етикету. Переважна більшість іменників з абстрактним значенням – це слова з похідними основами прикметникового. Чіткої межі між іменниками з конкретним та абстрактним значенням немає: іменники з конкретним значенням можуть набувати абстрактного значення,

іменники з абстрактним значенням переходять у розряд іменників з конкретним значенням [4, с. 42].

Категорія істот і неістот охоплює іменники з конкретним значенням. За семантичними ознаками до категорії істот належать іменники, які означають: назви людей за різними ознаками, їхні імена, прізвища, псевдоніми; назви птахів, тварин, риб, комах; назви іграшкових виробів, що наділяються властивостями людей; загальні назви, що вживаються на позначення людей [13, с. 598].

Інші іменники належать до категорії неістот – це назви: речей, рослин; сукупності осіб. Назви істот і неістот послідовно розрізняються граматично – у знахідному відмінку множини. Назвам істот усіх родів властивий збіг форм знахідного й родового відмінків, а назвам неістот – форм знахідного і називного.

До розряду речовинних іменників належать назви речовин, однорідних мас, що підлягають виміру, а не підрахункові. У межах цього розряду можна виокремити кілька семантичних підгруп, що є назвами: металів; продуктів харчування; будівельних матеріалів; овочів, ягід; тканин.

Іменники з речовинним значенням вживаються переважно в однині. Форми множини використовуються тоді, коли йдеться про сорти, різновиди речовини, продукти харчування [12, с. 347–149].

Дослідивши класифікації іменників різних науковців, треба зазначити, що класифікація М. Д. Степанової та Г. Хельбіга займає проміжне положення, а класифікація Дудена менш деталізована, але найбільш вживана. Названі класифікації не виключають одна одну. Але найбільш повною є класифікація С. В. Шевчука, О. О. Кабиша та І. В. Клименко.

Керуючись класифікацією С. В. Шевчука виокремлено найбільш яскраві лексико-семантичні групи, використані в новелі Стефана Цвейга «Brief einer Unbekannten»:

конкретні іменники:

– до одиничних предметів, назви людей, тварин, рослин, предметів неорганічного світу належать такі складні іменники:

Der Türvorleger vor Deiner Tür, auf dem ich einmal gekniet auf dem ich einmal gekniet, das Knacken des Schlüssels [11, с. 39]...

Килимок перед твоїми дверима, що на ньому я одного разу стояла навколішки, клацання ключа в замку – зачувши його [9, с. 30]...

Коврик перед твоєю дверью, где я однажды стояла на коленях, щелканье ключа в замке – сколько раз я вскакивала, услышав этот звук [10, с. 178].

У словнику DUDEN подається значення – килимок, який лежить перед дверима будинку або квартири. Перекладачі обмежуються такою передачею слова аби уникнути тавтології, адже далі написано, що килимок лежить саме перед дверима. Отже, український та російський відповідники є адекватними і відповідають лексичні одиниці в тексті оригіналу;

Unwillkürlich betastete er noch einmal das Kuvert, ob nicht darin ein Begleitschreiben vergessen geblieben wäre [11, с. 9].

Р. мимовлі ще раз помацав конверта, чи не залишилось там додаткової записки з поясненням [9, с. 3].

Р. невольно еще раз оцупал конверт, не осталось ли там сопроводительной записки [10, с. 147].

Словникове значення слова – *супровідний лист*. Аналізуючи переклади лексичної одиниці, було виявлено, що в українському перекладі складний іменник відтворено через пояснення: *додаткова записка з поясненням*, Василь Бобинський відходить від контексту. Але краще було б залишити пряме значення слова – *супровідний лист*. У російському перекладі перекладач не відступаючи від оригіналу передає складний іменник словосполученням: *сопроводительная записка*. Отже, переклад російського автора є більш доцільним та український переклад композита, також, не порушує ідею автора;

– простору чи часу:

Ich kannte ja diese Deine ewigen Besucherinnen aus meinen Kindertagen schon, aber jetzt tat es mir mit einmal irgendwie körperlich weh [11, с. 33].

Я не була вражена несподіванкою, адже ж я знала ще з дитячих років про тих твоїх постійних відвідувачок, але тепер чомусь їхній вигляд завдавав мені просто-таки фізичного болю [9, с. 25].

Это не было неожиданностью для меня: я ведь с малых лет знала, что у тебя постоянно бывают женщины, но теперь это причиняло мне физическую боль [10, с. 159].

Словникове значення лексичної одиниці – *Міжнародний день захисту дітей*, що значно відрізняється від контекстуального значення слова, адже його семантичне значення значно вужче, ніж у тексті новели. Автор українського перекладу передає значення, як *дитячі роки*. Такий переклад повністю відповідає складному іменнику в оригіналі. Автор російського – реалізує значення цієї лексичної одиниці через словосполучення *малые года*. Тобто, семантичне значення слова *Kinder*, він передає за допомогою слова *малых*. Оскільки цей варіант, асоціюється з дитинством, цей переклад можна вважати правильним. Варто додати, що переклад російського автора адаптований під мову перекладу;

до абстрактних належать іменники та позначення:

– якостей і властивостей:

Er imponierte uns allen sehr, erstens, weil in unserem Vorstadthaus ein Herrschaftsdienstler etwas ganz Neuartiges war, und dann, weil er zu allen so ungemein höflich war, ohne sich deshalb mit den Dienstboten auf eine Stufe zu stellen und in kameradschaftliche Gespräche einzulassen [11, с. 14].

Нам усім він дуже imponував: по-перше, тому, що в нашому передмісті камердинер був щось цілком нове, а ще й тому, що до всіх ставився надзвичайно чемно, хоч і не був запанібрата з простими служками й не вдавався з ними в балачки [9, с. 7–8].

Он сильно imponировал нам всем, во-первых, потому, что камердинер у нас, на окраине, был редкостным явлением, и еще потому, что он держался со всеми необычайно вежливо, не становясь в то же время на равную ногу с простыми слугами и не вступая с ними в дружеские разговоры [10, с. 153].

Ця лексична одиниця утворена від прикметника *neuartig*, що означає *новий, оригінальний*. В. Бобинський

реалізує переклад через слово *нове*. Цей переклад не руйнує задум автора новели. Д. Горфинкель перекладає складний іменник, поширюючи його і змінюючи його семантичне значення. Адже щось *нове* – це те щось ніколи не траплялося, а *редкосное явление* – це дія, яка відбувається, проте рідко. Підсумовуючи, варто додати, що український переклад більше розкриває значення лексичної одиниці в оригіналі;

– психічних і фізичних станів:

Du hast – laß es Dir offen sagen – den Menschen in Notdurft und Qual nicht lieber als den Bruder im Glück [11, с. 44].

Тобі – дозволь сказати відверто – людина в злиднях і вгорі не ближча, ніж такий милованець долі, як і ти сам [9, с. 34].

Ты – позволь тебе это сказать откровенно – человека в нужде и горе любишь не больше, чем баловня счастья, каков ты сам [10, с. 172].

Словниковий відповідник лексичної одиниці: *потреба, нужна недостаток* повністю відповідає контекстуальному значенню слова, тому Д. Гофинкель зберігає дане значення і перекладає як *нужда*. В. Бобинський вдається до авторських змін, він передає значення лексичної одиниці через іменник *злидні*. Перекладач підсилює значення слова, наголошуючи на тому, що люди дісно бідно жили. Переклади є вдалими;

– дій і процесів:

Einmal, als ich zum Mittagessen kam, waren die Möbelpacker dagewesen und hatten alles weggeschleppt [11, с. 26].

Одного ж разу, повернувшись зі школи, я побачила, що всі меблі спаковано і винесено [9, с. 18].

Когда однажды, возвращаясь из школы, я увидела перед домом фургон с мебелью [10, с. 145].

Словникове значення слова – *обід*, але такий переклад не зовсім відповідає контекстуальному значенню слова в тексті оригіналу. Василь Бобинський перекладаючи вдається до авторських змін, тим самим він вдало реалізує значення лексичної одиниці в контексті. Данило Горфинкель так само реалізує значення складного іменника за допомогою словосполучення *приходить із школи*. З цього випливає, що хтось із авторів запозичує в іншого переклад лексичної одиниці, або вони обоє асоціюють слово обід із приходом зі школи. Це не впливає на контекст оригіналу, тому такий переклад я вдалим;

до групи назв істот та неістот належать такі складні іменники:

– до назв людей за різними ознаками, їхні імена, прізвища, псевдоніми відносяться наступні складні іменники:

Ein paar Tage hing der Vermietungszettel am Haustore, dann wurde er heruntergenommen, und durch den Hausmeister verbreitete es sich rasch, ein Schriftschsteller,

ein einzelner, ruhiger Herr, habe die Wohnung genommen [11, с. 14].

Кілька днів висіло на брамі оголошення про те, що помешкання винаймається, потім його зняли і через двірника хутко розійшлася чутка, що помешкання винаймає якийсь письменник, самотній, спокійний пан [9, с. 7].

Два-три дня на воротах висело объявление о сдаче в наем, потом его сняли, и через домоуправителя быстро разнеслась весть, что квартиру снял какой-то писатель, одинокий, солидный господин [10, с. 146].

Словникове значення цієї лексичної одиниці, що подається в довіднику В. Мюллера – *двірник* – що відповідає контекстуальному значенню складного іменника. В. Бобинський перекладає цю лексичну одиницю через іменник *двірник*. Данило Горфинкель у своєму перекладі не зовсім вдало передає значення складного іменника, адже автор перекладає *Hausmeister*, як *домоуправитель*. Безперечно в словнику подається значення домоуправитель, але за контекстом, помічаємо, це особа, від якої всі дізнаються про оголошення, де йшлося про те, що будівля винаймається. У такому випадку спадає на думку, що ця людина є двірником, адже саме з ним усі інші люди мали можливість часто бачитися і довідатися про цю інформацію. Переклад В. Бобинського є більш вдалим;

– речей, рослин:

Ich putzte und nähte an meinen Kleidern, nur um gefällig und proper vor Dir auszusehen, und daß ich an meiner alten Schulschürze (sie war ein zugeschnittenes Hauskleid meiner Mutter) links einen eingesetzten viereckigen Fleck hatte, war mir entsetzlich [11, с. 21].

Я чистила й лагодила свої сукні, щоб не попасти тобі на очі неохайно вбраною, а вугляста латка на моєму старенькому шкільному фартушку, перешитому з матеріної сукні, завдавала мені страшною гризоти [9, с. 14].

Я чистила и чинила свои платья, чтобы не попасться тебе на глаза неряшливо одетой, и я ужасно страдала от четырехугольной заплатки на моем школьном переднике, перешитом из старого платья матери [10, с. 154].

Автор українського перекладу В. Бобинський передає значення як *шкільний фартушок*, слово фартух перекладає в пестливій формі, щоб показати читачеві, що героїня твору була тоді маленькою дівчинкою. Автор російського перекладу також перекладаний іменник у пестливій формі: *шкільний передник*. В обох перекладах дуже вдало підібрані відповідники.

Отже, було визначено основні лексико-семантичні групи складних іменників: конкретні й абстрактні іменники (всього 93 іменники); іменники – назви істот і неістот (усього 46 іменники). У тексті оригіналу переважають конкретні та абстрактні іменники.

ЛІТЕРАТУРА

1. Виноградов В. В. Основные типы лексического значения слова. Избранные труды. Лексикология и лексикография / Виктор Владимирович Виноградов. – М. : Наука, 1977. – 312 с.
2. Гильченко Н. Л. Практикум по переводу на русский – Спб. : КАРО, 2006. – 368 с. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. – К. : Юніверс, 2002. – 275 с.
3. Коптілов В. В. Актуальні питання українського художнього перекладу / В. В. Копілов. – К. : Вид-во Київ, ун-ту, 1971. – 131 с.

4. Москальская О. И. Теоретическая грамматика немецкого языка для ин-тов и фактов иностр. яз. : [учебник] / О. И. Москальская. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Высш. шк., 1983. – 344 с.
5. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу / В. В. Коптілов. – К. : Юніверс, 2002. – 275 с.
6. Огуй О. Д. Актуальні проблеми німецько-українського перекладу / О. Д. Огуй. – Чернівці : Рута, 2004. – 256 с.
7. Огуй О. Д. Системно-квантитативні аспекти полісемії в німецькій мові (синхронія, діакронія та панхронія) [Текст] : дис... д-ра філол. наук: 10.02.04 / Олександр Дмитрович Огуй; Чернівецький держ. ун-т. – Чернівці, 1999. – 455 с.
8. Фатеева Н. А. Семантические преобразования в прозе и поэзии одного автора и в системе поэтического языка / Наталья Александровна Фатеева // Очерки истории языка русской поэзии XX в. Образные средства поэтического языка и их трансформации. – М. : Наука, 1995. – 213 с.
9. Цвейг С. Лист незнайомі: новели: пер. з нім. / С. Цвейг; передмова Д. В. Затонського; худож.-іл. І. І. Янін; худож.-оформлювач Б. П. Бублик. – Харків : Фоліо, 2010. – 411 с.
10. Цвейг С. Новели = Novellen / S. Zweig; Худож. Оформлювачі Б. П. Бублик, С. І. Правдюк. – Харків : Фоліо, 2006. – 223 с.
11. Цвейг С. Письмо незнакомки [Електронний ресурс] // ЛитМир – Електронна Библиотека: [сайт] / С. Цвейг. – Режим доступа : <http://www.litmir.me/bd/?b=74082> (19.03.09). – Загл. с экрана.
12. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців / С. В. Шевчук. – 2-ге вид. виправл., доповн. та переробл. – К. : Арії, 2007. – 416 с.
13. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – К. : Алерта, 2010. – 696 с.
14. Шендельс Е. И. Практическая грамматика нем. языка. – М. : Высшая школа, 1982, 400 с.
15. Jung, W. Grammatik der deutschen Sprache / W. Jung. – Sankt Petersburg : Lan, 1996. – 518, [248] S.
16. Römer Christine. Morphologie der deutschen Sprache. – Tübingen, 2006, 266 s.

Л. Гончаренко, А. Кичатая,

Черноморский государственный университет имени Петра Могилы, г. Николаев, Украина

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ ГРУППЫ СЛОЖНЫЕ СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫЕ В ТЕКСТЕ ОРИГИНАЛА И ПЕРЕВОДА НА ОСНОВЕ НОВЕЛЛЫ С. ЦВЕЙГА «BRIEF EINER UNBEKANNTEN»

В статье исследованы различные аспекты проблем перевода сложных существительных с немецкого на русский и украинский языки. Трудности перевода немецких композитов, в большей степени, возникают при переводе авторских сложных существительных. Один из исследователей данной темы, Александр Франчук, отмечает, что в современной литературе становятся популярными композиты, в состав которых входят англицизмы. В таком случае, переводчики, не владеющих английским языком сталкиваются с серьезными трудностями. Перевод композитов следует начинать с последнего элемента, который может быть переведенным прилагательным, существительным с предлогом, существительным в родительном падеже или целой группой слов. Несмотря на это, передача контекстуальных сложных существительных является индивидуальным художественным решением. Александр Огуй отмечает, что при переводе с немецкого на украинский язык, воспроизведения перевода осуществляется в обратной последовательности, учитывая стилистические потребности украинского художественного или публицистического текста. Исследовав классификации существительных разных ученых, следует отметить, что классификация М. Д. Степановой и Г. Хельбига занимает промежуточное положение, а классификация Дудена менее детализирована, но наиболее применяемая. Такое разделение существительных не исключает друг друга, но наиболее полное – С. В. Шевчука, О. О. Кабиша и И. В. Клименка. Руководствуясь классификации последних, выделены наиболее яркие лексико-семантические группы, использованные в новелле Стефана Цвейга «Brief einer Unbekanntes»: конкретные и абстрактные существительные. Также предлагается их осмотр в количественной форме: конкретные и абстрактные существительные (всего 93 существительных); существительные – названия существ и неодушевленные (всего 46 существительных).

Ключевые слова: сложное существительное; словообразование; словосложение; стилистика; морфология.

L. Goncharenko, A. Kychata,

Petro Mohyla Black Sea State University, Mykolaiv, Ukraine

THE LEXICAL-SEMANTIC GROUPS OF COMPOUND NOUNS IN THE ORIGINAL TEXT AND IN THE TRANSLATION FROM NOVEL «BRIEF EINER UNBEKANNTEN» BY S. TSVEYG

The article examines various aspects of the problems of translation compound nouns from German into Russian and Ukrainian languages. Difficulties in translation of German composites mostly arise from the translation author's compound nouns. Researcher, Alexander Franchuk, who studies this subject, notes that in the modern literature composites, which consist of Anglicism, become very popular. In this case, the translators who do not speak English have serious difficulties. Translation of composites should begin with the last element, which can be translated as adjectives, nouns with preposition, noun in the genitive or by group of words. Despite this, the transfer of contextual compound nouns is an individual artistic decision. Alexander Oguy notes that by the translation from German into Ukrainian language, translation is realized in reverse order, considering features of Ukrainian stylistic – artistic or journalistic text. By researching the classification of nouns, which were made by different scientists, it should be noted that the classification of M. D. Stepanova G. Helbige has an intermediate position, and classification of Duden less

detailed, but the most used. Such division of nouns does not rule out each other, but the most complete is – S. V. Shevchuk, O. O. Kabish and I. V. Klimenko. Following the last classification, the most striking lexical-semantic groups were marked out, which were used in the novel of Stefan Tsveyg «Brief einer Unbekannten»: concrete and abstract nouns. The quantitative form is also proposed: concrete and abstract nouns (93 nouns); nouns – names of inanimate and animate creature (46 nouns).

Key words: *compound noun; word formation; word composition; stylistics; morphology.*